

Nuadh-eòlas Nàiseanta 5

Còd a' chùrsa:	C875 75
Còd measaidh a' chùrsa	X875 75
SCQF:	ìre 5 (24 puingean creideis SCQF)
Dligheach bho:	seisean 2024–25

Tha an sònrachadh cùrsa a' toirt seachad fiosrachadh mionaideach mun chùrsa agus measadh cùrsa gus dèanamh cinnteach gum bi measadh cunbhalach agus follaiseach bliadhna an dèidh bliadhna. Tha e a' toirt cunntas air structar a' chùrsa agus measadh a' chùrsa a thaobh nan sgilean, an eòlais agus na tuigse a tha air am measadh.

Tha an sgrìobhainn seo airson tidsearan is òraidichean agus tha a h-uile fiosrachadh àithnteil ann a dh'fheumar gus an cùrsa a libhrigeadh.

An t-eagran seo: An t-Sultain 2024, dreach 4.0

© Ùghdarras Theisteanas na h-Alba 2012, 2017, 2019, 2024

Clàr-innse

Geàrr-iomradh a' chùrsa	1
Feallsanachd a' chùrsa	2
Adhbhar agus Amasan	2
Cò dhà a tha an cùrsa seo?	3
Susbaint a' chùrsa	4
Sgilean, eòlas agus tuigse	4
Sgilean ionnsachaidh, sgilean beatha is sgilean cosnaidh	11
Measadh a' chùrsa	12
Structar measadh a' chùrsa: pàipear nan ceistean	12
Structar measadh a' chùrsa: obair shònraichte	13
Rangachadh	16
Co-ionannas is in-ghabhaltas	17
Tuilleadh fiosrachaidh	18
Pàipear-taice: notaichean taice a' chùrsa	19
Ro-ràdh	19
A' leasachadh sgilean, eòlas is tuigse	19
Dòighean-obrach a thaobh ionnsachadh, teagasg agus measadh	19
Ag ullachadh airson measadh cùrsa	20
A' leasachadh sgilean ionnsachaidh, sgilean beatha is sgilean cosnaidh	22

Geàrr-iomradh a' chùrsa

Tha 24 puingean creideis SCQF sa chùrsa, a tha a' toirt a-steach ùine ullachaidh airson measadh a' chùrsa. Is e 160 uair a thìde an ùine bhàrach a bheir tagraiche airson an cùrsa a chrìochnachadh.

Tha dà cho-phàirt ann am measadh a' chùrsa.

Co-phàirt	Comharra	Faid
Co-phàirt 1: pàipear nan ceistean	80	2 uair agus 20 mionaid
Co-phàirt 2: obair shònraichte	20	1 uair a thìde

Inntrigeadh ga mholadh	Adhartas
<p>Tha inntrigeadh don chùrsa seo an urra ris an ionad.</p> <p>Bu chòir gu bheil tagraichean air a' cheathramh ìre den churraicealam no an cùrsa Nuadh-eòlas Nàiseanta 4 a choileanadh, no teisteanasan agus/no eòlas co-ionann fhaighinn, mus tòisich iad air a' chùrsa seo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ teisteanasan eile ann an Nuadh-eòlas no raointean co-cheangailte ◆ tuilleadh ionnsachaidh, cosnadh no trèanadh

Cùmhnantan duaise

Tha an ìre a thèid a bhuileachadh stèidhichte air na comharran iomlan a chaidh a choileanadh thar a h-uile pàirt de mheasadh a' chùrsa.

Feallsanachd a' chùrsa

Tha Cùrsaichean Nàiseanta a' nochdadh luachan, adhbharan agus prionnsapalan a' Churraicealaim airson Sàr-mhathais. Bidh iad a' tabhann sùbailteachd, a' toirt barrachd ùine seachad airson ionnsachadh, a' cur barrachd fòcas air sgilean agus a' cur ionnsachadh an gnìomh, agus a' toirt cothrom airson pearsanachadh agus roghainn.

Bidh a h-uile cùrsa a' toirt chothroman do thagraichean farsaingeachd, dùbhlàn agus cur an gnìomh a leasachadh. Bidh fòcas agus cothromachadh a' mheasaidh air an dèanamh freagarrach do gach cuspair.

Bidh an cùrsa Nuadh-eòlas Nàiseanta 5 a' brosnachadh thagraichean a bhith a' leasachadh tuigse nas fheàrr air saoghal an latha an-diugh agus air an àite aca ann. Bidh cothroman aca air seasamhan cudromach a leasachadh, leithid spèis air luachan, creideas an cultaran dhaoine eile; fosgailteachd do smaoineachadh ùr agus do bheachd-smuainean ùra; agus faireachdainn de dhleastanas agus saoranachd chruinneil.

Tha an cùrsa a' cur cuideam air leasachadh sgilean agus gan cur an gnìomh. Bidh am fòcas air measadh a dhèanamh air stòran agus dèanamh cho-dhùnaidhean a' leasachadh sgilean smaoineachaidh, a bharrachd air sgilean ann an litearrachd agus àireamhachd. Bidh na gnìomhachdan sgrùdail agus gnìomhachdan smaoineachaidh bhreithneachail a' toirt chothroman do thagraichean eòlas cudromach fhaighinn ann a bhith a' cur ri obair-buidhne agus cuideachd ag obair leotha fhèin.

Adhbhar agus Amasan

Bidh an cùrsa a' cleachdadh modh-obrach ioma-chuspaireil gus eòlas is tuigse nan tagraichean a leasachadh air cùisean poilitigeach is sòisealta an latha an-diugh ann an co-theacsaichean ionadail, Albannach, na Rìoghachd Aonaichte agus eadar-nàiseanta. Bidh tagraichean a' leasachadh sgilean airson eadar-mhìneachadh a dhèanamh air, agus pàirt a ghabhail anns, na pròiseasan sòisealta is poilitigeach ris am bi iad a' coinneachadh nam beatha.

Bidh tagraichean a' leasachadh:

- ◆ raon de sgilean rannsachaidh is làimhseachadh fiosrachaidh, a' gabhail a-steach: a' dèanamh measadh air fiosrachadh/ fianais gus taic a thoirt do, agus a dhol an aghaidh, beachd; a' dèanamh bhreithean agus a' tarraing cho-dhùnaidhean; a' togail argamaidean mionaideach; a' conaltradh bheachdan, barailean, breithean agus co-dhùnaidhean stèidhichte air fianais
- ◆ tuigse mhionaideach air a' phròiseas dheamocratach
- ◆ tuigse mhionaideach air cùisean sòisealta is eaconamach aig ìrean ionadail, Albannach, nàiseanta agus eadar-nàiseanta
- ◆ dòighean airson feumalachdan agus neo-ionannachdan a làimhseachadh
- ◆ tuigse air diofar bheachdan air an ìre dom bu chòir don stàit eadraiginn a dhèanamh ann an comann-sòisealta
- ◆ tuigse air nàdar rèiteach-còmhstri agus na pròiseasan na lùib

- ◆ tuigse air còraichean is dleastanasan daonna is laghail agus mar a thathar gan cur an gnìomh ann an diofar chomainn-shòisealta

Cò dhà a tha an cùrsa seo?

Tha an cùrsa iomchaidh do raon farsaing de luchd-ionnsachaidh, bho thagraichean a tha airson tuigse nas fheàrr fhaighinn air comann-sòisealta an latha an-diugh agus air an àite aca fhèin ann, gu tagraichean a tha ag iarraidh adhartachadh gu trèanadh nas speisealta, foghlam adhartach, no cosnadh.

Susbaint a' chùrsa

Tha trì raointean rannsachaidh sa chùrsa Nuadh-eòlas Nàiseanta 5: Deamocrasaidh ann an Alba agus san Rìoghachd Aonaichte; Cùisean sòisealta san Rìoghachd Aonaichte; Cùisean eadar-nàiseanta. Tha tòrr sùbailteachd ann a thaobh nan cuspairean a dh'fhaodar sgrùdadh taobh a-staigh gach raon gus pearsanachadh agus roghainn a cheadachadh.

Sgilean, eòlas agus tuigse

Sgilean, eòlas agus tuigse airson a' chùrsa

Tha na leanas a' toirt tar-shealladh farsaing air na sgilean, eòlas agus tuigse cuspair a thèid a leasachadh sa chùrsa:

- ◆ a' leasachadh agus a' cur an gnìomh sgilean, eòlas agus tuigse mhionaideach ann an co-theacsan poiliteach, sòisealta no eadar-nàiseanta
- ◆ le stiùireadh, a' rannsachadh agus a' cleachdadh fiosrachadh a chaidh a chruinneachadh bho raon de stòran mu chùisean an latha an-diugh air a bheilear eòlach sa mhòr-chuid
- ◆ a' cleachdadh raon de stòran fiosrachaidh gus taic a thoirt do, agus a dhol an aghaidh, bheachdan
- ◆ a' toirt seachad reusanan mionaideach airson cho-dhùnaidhean
- ◆ a' cur taic mhionaideach ri co-dhùnaidhean dligheach
- ◆ a' nochdadh eòlas is tuigse air na prìomh phròiseasan deamocratach, buidhnean stèidhichte is buidhnean eile a tha a' dèanamh suas beatha phoilitigeach ann an Alba agus/no san RA le bhith a' toirt seachad tuairisgeulan firinneach is mìneachaidhean mionaideach
- ◆ a' nochdadh eòlas is tuigse air cùis chudromach shòisealta ann an Alba no san RA, a' cur fòcas an dara cuid air neo-ionannachd shòisealta no eucoir is an lagh, le bhith a' toirt seachad tuairisgeulan firinneach agus mìneachaidhean mionaideach
- ◆ a' nochdadh eòlas is tuigse air cùis eadar-nàiseanta, co-cheangailte an dara cuid ri cumhachd cudromach an t-saoghail no ri cùis chruinneil an latha an-diugh, le bhith a' toirt seachad tuairisgeulan firinneach agus mìneachaidhean mionaideach

Sgilean, eòlas agus tuigse airson measadh a' chùrsa

Tha na leanas a' toirt seachad mion-fhiosrachadh air sgilean, eòlas agus tuigse a tha ga shamplachadh ann am measadh a' chùrsa.

Co-phàirt 1: pàipear nan ceistean

Tha trì earrannan ann am pàipear nan ceistean. Feumaidh tagraichean aon phàirt a fhreagairt bho gach earrann. Tha roghainnean anns gach earrann gus cothrom a libhrigeadh airson pearsanachadh is taghadh. Bidh pàipear nan ceistean a' samplachadh bhon eòlas is tuigse mar a leanas:

Earrann 1: Deamocrasaidh ann an Alba agus san Rìoghachd Aonaichte

Bidh tagraichean a' leasachadh eòlas is tuigse air siostam poilitigeach na RA, a' gabhail a-steach an t-àite a th' aig Alba taobh a-staigh an t-siostaim seo. Faodaidh tagraichean an uair sin taghadh a dhèanamh air co-theacsaichean airson sgrùdadh, air an tarraing an dara cuid bho shiostam poilitigeach na h-Alba no bho shiostam poilitigeach na Rìoghachd Aonaichte. Bidh tagraichean a' leasachadh eòlas is tuigse air na prìomh bhuidhnean stèidhichte is buidhnean eile a tha an sàs ann am beatha phoilitigeach sa cho-theacsa thaghte aca. Bidh iad a' leasachadh eòlas is tuigse air na dòighean sa bheil an comann-sòisealta a' faighinn fiosrachadh mun t-siostam phoilitigeach agus sa bheil iad comasach air pàirt a ghabhail ann is buaidh a thoirt air. Bidh iad a' leasachadh tuigse air an còraichean is an dleastanasan ann an comann-sòisealta poilitigeach deamocratach an latha an-diugh.

Eòlas is tuigse

Roghainn 1: Deamocrasaidh ann an Alba	Roghainn 2: Deamocrasaidh san RA
<p>Cumhachd is Co-dhùnaidhean</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ feartan comann sòisealta poilitigeach deamocratach ◆ cùisean tiomnaichte is glèidhte ◆ dreuchd is cumhachdan Prìomh Mhinistear na h-Alba <p>Com-pàirteachadh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ còraichean is dleastanasan dhaoine fa leth ◆ cothroman do dhaoine fa leth ◆ taghaidhean is iomairtean (àite dhaoine fa leth, phàrtaidhean poilitigeach agus nam meadhanan) <p>Buaidh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ nam meadhanan <i>agus an dara cuid</i> ◆ buidhnean strì no ◆ aonaidhean-ciùird <p>(Bu chòir gu bheil sgrùdadh den bhuidhinn thaghte a bhith a' cur fòcas air dreuchd, adhbhar, amasan, dòighean-obrach agus luachadh breithneachail air an ìre dham bheil buaidh ga cleachdadh ann an deamocrasaidh.)</p> <p>Riochdachadh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ dreuchd nam BPA ◆ riochdachadh bhoireannach is mion-bhuidhnean ◆ adhbhar, fuincsean is ballrachd Chomataidhean ann am Pàrlamaid na h-Alba 	<p>Cumhachd is Co-dhùnaidhean</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ feartan comann sòisealta poilitigeach deamocratach ◆ cùisean tiomnaichte is glèidhte ◆ dreuchd is cumhachdan a' Phrìomhaire <p>Com-pàirteachadh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ còraichean is dleastanasan dhaoine fa leth ◆ cothroman do dhaoine fa leth ◆ taghaidhean is iomairtean (àite dhaoine fa leth, phàrtaidhean poilitigeach agus nam meadhanan) <p>Buaidh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ nam meadhanan <i>agus an dara cuid</i> ◆ buidhnean strì no ◆ aonaidhean-ciùird <p>(Bu chòir gu bheil sgrùdadh den bhuidhinn thaghte a bhith a' cur fòcas air dreuchd, adhbhar, amasan, dòighean-obrach agus luachadh breithneachail air an ìre dham bheil buaidh ga cleachdadh ann an deamocrasaidh.)</p> <p>Riochdachadh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ dreuchd nam BP ◆ riochdachadh bhoireannach is mhion-bhuidhnean ◆ adhbhar, fuincsean is ballrachd Taigh nam Morairean

Roghainn 1: Deamocrasaidh ann an Alba	Roghainn 2: Deamocrasaidh san RA
<p>Siostaman bhòtaidh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ prìomh fheartan is builean an t-siostaim a thathar a' cleachdadh gus BPA a thaghadh gu Pàrlamaid na h-Alba, a' gabhail a-steach neartan is laigsean an t-siostaim seo 	<p>Siostaman bhòtaidh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ prìomh fheartan is builean an t-siostaim a thathar a' cleachdadh gus BP a thaghadh gu Pàrlamaid na RA, a' gabhail a-steach neartan is laigsean an t-siostaim seo

Earrann 2: Cùisean Sòisealta san Rìoghachd Aonaichte

Faodaidh tagraichean taghadh air cùisean sòisealta taobh a-staigh na h-Alba is na RA. Bidh co-theacsaichean airson sgrùdadh a' cur fòcas air an dara cuid neo-ionannachd shòisealta no eucoir is an lagh.

Sa cho-theacsa neo-ionannachd shòisealta, bidh tagraichean a' cur fòcas air taobhan sòisealta is eaconomach de neo-ionannachd shòisealta an latha an-diugh san RA. Bidh iad a' leasachadh eòlas is tuigse air adhbharan is builean neo-ionannachd shòisealta agus air oidhirpean an riaghaltais, bhuidhnean eile is dhaoine fa leth gus dèiligeadh ris.

Sa cho-theacsa eucoir is an lagh, bidh tagraichean a' cur fòcas air nàdar, ìre is adhbharan eucoir, air a' bhuidhe a tha aig eucoir air daoine fa leth agus air a' cho-chomann-shòisealta agus a' pàirt a th' aig daoine fa leth, aig na poilis agus aig an t-siostam laghail is an stàit ann a bhith a' dèiligeadh ri eucoir.

Airson measadh a' chùrsa, feumar eòlas is tuigse agus luachadh breithneachail air Neo-ionannachdan Sòisealta no Eucoir is an Lagh a bhith air an cleachdadh thairis air **co-dhiù dhà** de na buidhnean a leanas:

- ◆ clas sòisealta
- ◆ aois
- ◆ gnè
- ◆ mion-bhuidhnean

Eòlas is tuigse

Roghainn 1: Neo-ionannachd shòisealta	Roghainn 2: Eucoir agus an Lagh
<p>Nàdar neo-ionannachd shòisealta</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ nàdar is ìre neo-ionannachd ann an Alba agus san RA ◆ fianais air neo-ionannachdan sòisealta ann an Alba agus/no san RA, leithid aithisgean oifigeil agus rannsachadh acadamaigeach <p>Adhbharan neo-ionannachd shòisealta is eaconamach</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ cosnadh/cion-cosnaidh ◆ teachd-a-steach ◆ buileachadh foghlaim ◆ leth-bhreith <p>Buidhean neo-ionannachd shòisealta is eaconamach</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ air daoine fa leth ◆ air teaghlaichean ◆ air coimhearsnachdan ◆ air a' chomann-shòisealta nas fharsainghe <p>Freagairtean do neo-ionannachd shòisealta</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Freagairtean an Riaghaltais <ul style="list-style-type: none"> — freagairtean an riaghaltais do neo-ionannachd — èifeachdas freagairtean an riaghaltais ◆ Roinn phrìobhaideach <ul style="list-style-type: none"> — freagairtean na roinne prìobhaidich do neo-ionannachd — èifeachdas fhreagairtean prìobhaideach ◆ Roinn shaor-thoilich <ul style="list-style-type: none"> — freagairtean na roinne saor-thoilich do neo-ionannachd — èifeachdas freagairtean na roinne saor-thoilich 	<p>Nàdar Eucoir</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ nàdar is ìre eucoir ann an Alba agus san RA ◆ fianais de dh'eucoir ann an Alba agus/no san RA, leithid aithisgean oifigeil agus aithisgean acadamaigeach <p>Adhbharan airson eucoir</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ adhbharan is mìneachaidhean sòisealta airson eucoir ◆ adhbharan is mìneachaidhean eaconamach airson eucoir ◆ adhbharan is mìneachaidhean bith-eòlasach airson eucoir <p>Builean eucoir</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ air ciontaich ◆ air fulangaichean ◆ air teaghlaichean ◆ air coimhearsnachdan ◆ air a' chomann-shòisealta nas fharsainghe <p>Siostam ceartas na h-eucorach</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ dreuchd is structar nan cùirtean eucorach (a' gabhail a-steach siostam èisteachd na cloinne) ◆ cumhachdan nan cùirtean eucorach (a' gabhail a-steach siostam èisteachd na cloinne) ◆ èifeachdas nan cùirtean eucorach ann an dèiligeadh ri eucoir <p>Freagairtean do dh'eucoir</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Freagairtean riaghaltais <ul style="list-style-type: none"> — freagairtean an riaghaltais do dh'eucoir — èifeachdas freagairtean an riaghaltais ◆ Poileas <ul style="list-style-type: none"> — dreuchd, structar is cumhachdan a' phoilis ann an Alba — èifeachdas a' phoilis ann an Alba ann a bhith a' dèiligeadh ri eucoir ◆ Prìosan <ul style="list-style-type: none"> — adhbhar is èifeachdas phrìosan — adhbhar is èifeachdas roghainnean eile an àite phrìosan

Earrann 3: Cùisean Eadar-nàiseanta

Faodaidh tagraichean taghadh air co-theacsaichean sgrùdaidh. Feumaidh co-theacsaichean sgrùdaidh a bhith nan sgrùdadh sòiseo-eaconamach is poilitigeach an dara cuid air cumhachd cudromach an t-saoghail no air cùis chruinneil chudromach.

Bidh sgrùdadh air cumhachd an t-saoghail a' cur fòcas air siostam poilitigeach cumhachd an t-saoghail, air na dàimhean eadar-nàiseanta aige agus air cùisean sòiseo-eaconamach taobh a-staigh cumhachd cudromach an t-saoghail. Feumaidh an cumhachd cudromach an t-saoghail a thathar a' rannsachadh a bhith air a tharraing à measg aon de na dùthchannan G7 (a' fàgail a-mach an RA) no bho aon de na leanas: Brasil, Sìona, na h-Innseachan, An Ruis, Afraga a Deas.

Tha an sgrùdadh air cùis an t-saoghail a' cur fòcas air cùis chudromach o chionn ghoirid, na h-adhbharan agus na builean, agus oidhirpean airson fuasgladh. Feumaidh cùis an t-saoghail a thathar a' sgrùdadh a bhith na cùis an latha an-diugh a tha a' toirt buaidh air grunn dhùthchannan. Feumaidh cùis an t-saoghail tarraing à aon de na cùisean cruinneil seo a leanas:

- ◆ còmhstri chudromach roinneil no eadar-nàiseanta (cogadh no ceannairc)
- ◆ cùis eaconamach chudromach roinneil no eadar-nàiseanta
- ◆ cùis dhaonndachdail chudromach roinneil no eadar-nàiseanta

Eòlas is tuigse

Roghainn 1: Cumhachd an t-Saoghail	Roghainn 2: Cùis an t-Saoghail
<p>Siostaman cise</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ siostam poiliteach ◆ com-pàirteachadh ◆ riochdachadh <p>Buaidh air dùthchannan eile</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ buaidh phoiliteach ◆ buaidh eaconamach ◆ buaidh armailteach <p>Cùisean sòisealta is eaconamach Bu chòir <i>tri cùisean aig a' char as lugha</i> a sgrùdadh. Bu chòir gu bheil co-dhiù aon chùis a bhith na cùis shòisealta agus aon na cùis eaconamach.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ cosnadh ◆ bochdainn/neo-ionannachd ◆ gluasad sluaigh ◆ slàinte ◆ foghlam ◆ eucoir is an lagh <p>Èifeachdas ann a bhith a' dèiligeadh ri cùisean sòisealta is eaconamach Bu chòir <i>tri cùisean aig a' char as lugha</i> a sgrùdadh. Bu chòir gu bheil co-dhiù aon chùis a bhith na cùis shòisealta agus aon na cùis eaconamach.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ cosnadh ◆ bochdainn/neo-ionannachd ◆ gluasad sluaigh ◆ slàinte ◆ foghlam ◆ eucoir is an lagh 	<p>Nàdar is adhbharan na còmhstri/cùise</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ adhbharan poiliteach ◆ adhbharan sòisealta ◆ adhbharan eaconamach <p>Builean na còmhstri/cùise</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ buaidh orrasan air an tugadh buaidh sa bhad ◆ buaidh air dùthchannan eile is na riaghaltasan aca (a' gabhail a-steach an RA) ◆ builean roinneil agus/no builean eadar-nàiseanta nas fharsainge <p>Oidhirpean gus a' chòmhstri/chùis fhuasgladh</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ buidhnean dà-thaobhach, roinneil agus/no eadar-nàiseanta — dreuchd agus rùintean ◆ oidhirpean armailteach gus còmhstri/cùisean fhuasgladh ◆ oidhirpean neo-armailteach gus còmhstri/cùisean fhuasgladh <p>Measadh air buidheann(buidhnean) eadar-nàiseanta ann a bhith a' dèiligeadh ris a' chòmhstri/chùis</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ fianais air soirbheachadh/fàilligeadh ◆ adhbharan airson soirbheachadh/fàilligeadh ◆ builean soirbheachais/fàilligidh

Co-phàirt 2: obair shònraichte

Tha roghainn fhosgailte aig tagraichean airson cuspair no cùis Nuadh-eòlais. Bu chòir gu bheil an roghainn aca co-cheangailte ri cùis phoilitigeach, shòisealta no eadar-nàiseanta an latha an-diugh agus cha bu chòir dhi a bhith cuingealaichte ri susbaint pàipear nan ceistean.

Tha sgilean, eòlas is tuigse a tha sa chùrsa freagarrach airson ìre SCQF a' chùrsa. Tha na tuairisgeulan ìre SCQF a' toirt tuilleadh fiosrachaidh air feartan agus coileanadh ris am biodh dùil aig gach ìre SCQF (www.scqf.org.uk).

Sgilean ionnsachaidh, sgilean beatha is sgilean cosnaidh

Bidh an cùrsa seo a' cuideachadh thagraichean gus sgilean farsaing, coitcheann a leasachadh. Tha na sgilean seo stèidhichte air [Frèam-obrach Sgilean SQA: Sgilean Ionnsachaidh, Sgilean Beatha is Sgilean Cosnaidh](#) agus a' tarraing bho na prìomh raointean sgilean a leanas:

1 Litearrachd

- 1.1 Leughadh
- 1.2 Sgrìobhadh

2 Àireamhachd

- 2.3 Làimhseachadh fiosrachaidh

4 Comas-cosnaidh, iomairt agus saoranachd

- 4.6 Saoranachd

5 Sgilean smaoineachaidh

- 5.3 Cur an gnìomh
- 5.4 Mion-sgrùdadh agus luachadh

Feumar na sgilean sin fhisge a-steach sa chùrsa far a bheil cothroman freagarrach ann, agus bu chòir gu bheil an ìre iomchaidh airson ìre a' chùrsa.

Tha tuilleadh fiosrachaidh mu bhith a' togail sgilean airson ionnsachadh, sgilean airson beatha agus sgilean airson cosnadh air a thoirt seachad ann an notaichean taic a' chùrsa.

Measadh a' chùrsa

Tha measadh a' chùrsa stèidhichte air an fhiosrachadh a gheibhear san sgrìobhainn seo.

Bidh measadh a' chùrsa a' coileanadh prìomh adhbharan is amasan a' chùrsa le bhith a' dèiligeadh ri:

- ◆ farsaingeachd – a' tarraing air eòlas is sgilean bho air feadh a' chùrsa
- ◆ dùbhlán – a' cur feum air barrachd doimhneachd no leudachaidh air eòlas agus/no sgilean
- ◆ cur an gnìomh – a' cur feum air eòlas agus/no sgilean a bhith air an cur an gnìomh ann an co-theacsan practaigeach no teòiridheach mar a bhios iomchaidh

Bidh seo a' leigeil le tagraichean a bhith:

- ◆ a' tarraing air, a' leudachadh agus a' cur an gnìomh nan sgilean, eòlas is tuigse a tha iad air fhaighinn tron chùrsa.
- ◆ a' leudachadh agus a' cur an gnìomh an sgilean, eòlas is tuigse

Tha sgilean, eòlas is tuigse a tha sa chùrsa iomchaidh airson ìre SCQF a' chùrsa. Tha na tuairisgeulan ìre SCQF a' toirt tuilleadh fiosrachaidh air feartan agus coileanadh ris am biodh dùil aig gach ìre SCQF (www.scqf.org.uk).

Structar measadh a' chùrsa: pàipear nan ceistean

Pàipear nan ceistean

80 comharra

Tha pàipear nan ceistean a' leigeil le tagraichean sealltainn mar a tha iad a' cur an gnìomh na sgilean agus leudachadh eòlais is tuigse a leanas bho na sgilean, eòlas is tuigse airson na h-earrainn measadh a' chùrsa.

- ◆ a' cur taic ri is a' cur an aghaidh beachd le bhith a' cleachdadh raon cuibhrichte de stòran fiosrachaidh
- ◆ a' tighinn gu co-dhùnadh is ga fhìreanachadh le bhith a' cleachdadh raon cuibhrichte de stòran fiosrachaidh
- ◆ a' tarraing cho-dhùnaidhean is a' cur taic riutha le bhith a' cleachdadh raon cuibhrichte de stòran fiosrachaidh
- ◆ a' toirt seachad tuairisgeulan mionaideach is mìneachaidhean le beagan mion-sgrùdaidh

Tha trì earrannan ann am pàipear nan ceistean. Tha dà phàirt roghnach anns gach earrann, agus anns gach roghainn feumaidh tagraichean ceithir ceistean a fhreagairt: tha trì ceistean a' dèanamh measadh air eòlas is tuigse; tha a' cheathramh ceist a' dèanamh measadh air sgilean luachaidh le cleachdadh stòran.

Annas gach earrann tha ceistean cuingealaichte/leudaichte far am feum tagraichean tarraing air an eòlas is tuigse agus cur an gnìomh na sgilean a thog iad rè a' chùrsa. Tha diofarachadh taobh a-staigh gach ceiste.

Earrann 1: Deamocrasaidh ann an Alba agus san Rìoghachd Aonaichte

Tha roghainn aig tagraichean ceistean a fhreagairt air deamocrasaidh ann an Alba no san Rìoghachd Aonaichte.

Earrann 2: Cùisean Sòisealta san Rìoghachd Aonaichte

Tha roghainn aig tagraichean ceistean a fhreagairt air neo-ionannachd shòisealta no air eucoir is an lagh.

Earrann 3: Cùisean Eadar-nàiseanta

Tha roghainn aig tagraichean ceistean a fhreagairt air cumhachdan an t-saoghail no air cùisean an t-saoghail.

Tha 80 comharra sa cho-phàirt pàipear nan ceistean a-mach à 100 comharra uile gu lèir airson measadh cùrsa. Mar sin, tha luach 80% de na comharra iomlan airson measadh a' chùrsa ann am pàipear nan ceistean.

A' seatadh, a' libhrigeadh agus a' comharrachadh pàipear nan ceistean

Tha pàipear nan ceistean seo air a sheatadh agus air a chomharrachadh le SQA, agus tha e air a libhrigeadh ann an ionadan fo chumhachan a chaidh a shònrachadh airson deuchainnean taobh a-muigh le SQA. Bidh tagraichean a' coileanadh seo ann an 2 uair agus 20 mionaid.

Bithear a' foillseachadh pàipearan eisimpleir airson cùrsaichean Nàiseanta 5 air làrach-lìn SQA. Bidh iad sin a' nochdadh inbhe, structar agus riatanasan nam pàipearan-cheistean a bhios tagraichean a' gabhail. Bidh na pàipearan eisimpleir cuideachd a' gabhail a-steach stiùireadh comharrachaidh.

Structar measadh a' chùrsa: obair shònraichte

Obair shònraichte

20 comharra

Tha an obair shònraichte a' leigeil le tagraichean dùbhlàn is cur an gnìomh a thaisbeanadh le bhith a' nochdadh nan sgilean, eòlais is tuigse a leanas:

- ◆ a' taghadh, leis an ìre as lugha de thaic, cuspair no cùis Nuadh-eòlais a tha freagarrach
- ◆ a' lorg co-dhiù dà stòr, de dhiofar seòrsaichean, ann an dòigh a tha cho neo-eisimeileach 's a ghabhas, agus a' cruinneachadh fianais fhreagarrach bhuapa
- ◆ a' dèanamh measadh air èifeachdas an dà stòir a chaidh a chleachdadh, a' toirt beachd air na neartan is laigsean aca far a bheil sin iomchaidh
- ◆ a' cur an gnìomh sgilean Nuadh-eòlais a thaobh na fianaise a chaidh a chruinneachadh
- ◆ a' tarraing air eòlas is tuigse gus mìneachadh agus mion-sgrùdadh a dhèanamh air prìomh fheartan a' chuspair no cùise
- ◆ a' ruigsinn co-dhùnadh aig a bheil taic làidir, le taic bho fhianais, mun chuspair no cùis

Bidh tagraichean a' cleachdadh stòran comharraichte rè na h-ìre toradh fianais. Tha teamlaid structaraichte ri faotainn airson toradh na fianaise.

Tha 20 comharra sa cho-phàirt obair shònraichte a-mach à 100 comharra gu h-iomlan airson measadh a' chùrsa. Mar sin, tha luach 20% de na comharran iomlan airson measadh a' chùrsa san obair shònraichte.

A' seatadh, a' libhrigeadh agus a' comharrachadh na h-obrach shònraichte

Tha an obair shònraichte air a seatadh le ionadan a rèir stiùireadh SQA. Tha SQA a' toirt seachad fiosrachadh air mar a bhithear a' dèanamh measadh air cruthachadh fianais. Tha roghainn fhosgailte aig tagraichean airson cuspair no cùis Nuadh-eòlais an latha an-diugh. Bithear a' cur fianais gu SQA airson comharrachadh on taobh a-muigh. Tha comharrachadh uile air a dhearbhadh airson càileachd le SQA.

Tha dà ìre aig an obair shònraichte:

- ◆ rannsachadh
- ◆ toradh fianais

Ùine

Ann an ìre an rannsachaidh, bidh tagraichean a' taghadh cuspair no cùis a bheir cothrom dhaibh mion-sgrùdadh a dhèanamh air cùis an latha an-diugh. Bidh iad a' rannsachadh na cùise agus ag eagrachadh an toraidhean airson dèiligeadh ris a' chuspair, a' cleachdadh nan stòrasan shònraichte a chruinnich iad tron rannsachadh aca gus taic a thoirt dhaibh ann an toradh na fianaise. Tha ìre an rannsachaidh air a deilbh a bhith air a coileanadh thar ùine bheachdach de 8 uairean a thìde.

Bu chòir do thagraichean ìre an rannsachaidh a ghabhail os làimh aig àm iomchaidh sam bith sa chùrsa. Mar as trice, bidh seo nuair a tha iad air na sgilean, eòlas is tuigse riatanach a leasachadh.

Feumar toradh na fianaise airson measadh a choileanadh taobh a-staigh uair a thìde agus ann an aon suidhe. Bu chòir do thagraichean an ìre toradh fianais a ghabhail os làimh ann an ùine gus an ceann-latha a shuidhich SQA a choileanadh.

Aireachas, smachd agus dearbhadh

Tha ìre an rannsachaidh ga stiùireadh fo bheagan aireachais agus smachd. Tha seo a' ciallachadh, ged a dh'fhaodas tagraichean pàirt den obair a choileanadh air falbh bhon t-suidheachadh ionnsachaidh is teagaisg aca, gum bu chòir do luchd-measaidh pròiseasan a chur air dòigh gus sùil a chumail air adhartas agus dèanamh cinnteach gur ann leis an tagraiche fhèin a tha an obair, agus nach robh mèirle-sgrìobhaidh ann. Mar eisimpleir:

- ◆ coinneamhan adhartais eadar-amail le tagraichean
- ◆ ceasnachadh
- ◆ clàr gnìomhachdan/adhartas an tagraiche
- ◆ beachd-sùla an neach-mheasaidh

Bithear a' gabhail ri dòighean obair-buidhne mar phàirt de dh'ìre an rannsachaidh. Ach feumaidh fianais shoilleir a bhith ann bho gach tagraiche gu bheil iad air riatanasan na fianaise a choileanadh.

Tha an ìre toradh fianais ga stiùireadh fo ìre àrd de dh'aireachas agus smachd. Tha seo a' ciallachadh:

- ◆ gum feum tagraichean a bhith ann an sealladh dìreach an neach-mheasaidh (no a' phearsa eile air a bheil an t-uallach) rè a' mheasaidh
- ◆ nach fhaod iad conaltradh ri chèile
- ◆ gum bu chòir cothrom a bhith aca air an duilleig rannsachaidh Nuadh-eòlais aca a-mhàin

Stòrasan

Rè ìre an rannsachaidh, chan eil cuibhreachaidhean sam bith air na stòrasan air am faodadh cothrom a bhith aig tagraichean. Rè na h-ìre mu dheireadh de thoradh fianais, bu chòir gu bheil cothrom aig tagraichean air an duilleig rannsachaidh Nuadh-eòlais aca a-mhàin.

'S e adhbhar na duilleige rannsachaidh Nuadh-eòlais tagraichean a chuideachadh ann a bhith a' taisbeanadh toraidhean an rannsachaidh aca agus a' cur an gnìomh an sgilean, eòlas agus tuigse. Cha bhithear a' comharrachadh na duilleige rannsachaidh. Ach feumar a chur a-steach gu SQA còmhla ris an obair shònraichte bhon tagraiche.

Cuideachadh reusanta

Bu chòir do luchd-measaidh stiùireadh reusanta a thoirt seachad mu na seòrsaichean cuspair no cùise a bheir comas do thagraichean riatanasan uile na h-obrach sònraichte a choileanadh. Faodaidh iad cuideachd tagraichean a stiùireadh a thaobh faotainneachd is ruigsinneachd nan stòrasan airson a' chuspair no cùise a thagh iad.

Bu chòir gu bheil tagraichean ag obair air an rannsachadh aca leis an ìre as lugha de thaic bhon neach-measaidh.

Feumaidh luchd-measaidh an dleastanas proifeiseanta a chleachdadh ann a bhith a' dèanamh cinnteach gur e obair an tagraiche fhèin an fhianais a chuir tagraiche a-steach.

Feumaidh tagraichean toradh na fianaise a ghabhail os làimh gu neo-eisimeileach. Ach faodar cuideachadh reusanta a thoirt seachad mus tachair toradh na fianaise. Tha an teirm 'cuideachadh reusanta' ga cleachdadh gus feuchainn ris an fheum airson taic a chothromachadh leis an fheum a bhith a' seachnadh cus cuideachaidh. Ma tha tagraichean ag iarraidh barrachd na thathar a' meas mar 'cuideachadh reusanta', dh'fhaodte nach eil iad deiseil airson measadh no 's dòcha gun deach an inntrigeadh don ìre teisteanais cheàrr.

Faodar cuideachadh reusanta a thoirt seachad air bunait choitcheann do chlas no do bhuidheann de thagraichean: m.e. comhairle air mar a ghabhas plana pròiseict a leasachadh. Faodaidh e cuideachd a bhith air a thoirt do thagraichean fa leth. Nuair a tha cuideachadh reusanta ga thoirt seachad aon-ri-aon ann an co-theacs rudeigin a tha an tagraiche air a dhèanamh no air a thaisbeanadh mar-thà, tha cunnart ann gun tig e gu bhith na thaic do mheasadh, agus feumaidh luchd-measaidh a bhith mothachail gum faodadh seo a bhith a' dol thairis air cuideachadh reusanta.

Ann an ìre an rannsachaidh, faodaidh cuideachadh reusanta a bhith a' gabhail a-steach:

- ◆ a' steòrnadh tagraichean don stiùireadh do thagraichean
- ◆ a' soilleireachadh stiùireadh/riatanasan a' ghnìomha
- ◆ a' comhairleachadh tagraichean a thaobh taghadh cuspair no cùis
- ◆ a' comhairleachadh tagraichean air stòran fiosrachaidh a tha comasach
- ◆ a' cur air dòigh tursan gus cruinneachadh fianais a chomasachadh
- ◆ sgrùdaidhean adhartais eadar-amail

Ann a bhith ag ullachadh airson na h-ìre toradh fianais, faodaidh cuideachadh reusanta a bhith a' gabhail a-steach comhairleachadh tagraichean air nàdar agus meud nan stòrasan ainmichte a dh'fhaodar a chleachdadh mar thaic do thoradh fianais.

Aig ìre sam bith, cha bhi cuideachadh reusanta a' gabhail a-steach:

- ◆ a' toirt a' chuspair no cùise airson an tagraiche
- ◆ a' stiùireadh tagraichean do stòrasan ainmichte rin cleachdadh
- ◆ a' toirt seachad freagairtean modail
- ◆ a' toirt seachad ais-fhiosrachadh mionaideach air dreachdan, a' gabhail a-steach comharrachadh

Fianais ri thional

'S e an fhianais tagraiche a dh'fheumar airson a' mheasaidh seo:

- ◆ obair shònraichte air a dèanamh fo ìre àrd de dh'aireachas air an teamplaid aithisg Nuadh-eòlais
- ◆ an Duilleag Rannsachaidh Nuadh-eòlais, a tha cuingealaichte ri dà thaobh shingilte A4

Meud

Chan eil àireamh fhaclan ann airson na h-obrach sònraichte; ach tha an Duilleag Rannsachaidh cuingealaichte ri dà dhuilleag shingilte A4.

Rangachadh

Tha rang iomlan airson tagraiche ga shònrachadh leis a' choileanadh aca thar measadh a' chùrsa. Tha measadh a' chùrsa ga rangachadh A gu D a rèir a' chomharra iomlain airson a h-uile phàirt de mheasadh a' chùrsa.

Tuairisgeul ìre airson C

Aig ìre C, mar as trice bidh tagraichean a' nochdadh coileanadh soirbheachail a thaobh nan sgilean, eòlas agus tuigse airson a' chùrsa.

Tuairisgeul ìre airson A

Aig ìre A, mar as trice bidh tagraichean air nochdadh ìre chunbhalach àrd de choileanadh a thaobh nan sgilean, eòlas agus tuigse airson a' chùrsa.

Co-ionannas is in-ghabhaltas

Tha an cùrsa seo air a dheilbh a bhith cho cothromach agus cho ruigsinneach 's a ghabhas gun bhacaidhean neo-riatanach air ionnsachadh no measadh.

Gheibhear stiùireadh air rèiteachaidhean measaidh airson tagraichean ciorramach agus/no iadsan le feumalachdan taic a bharrachd air an duilleig-lìn rèiteachaidhean measaidh:
www.sqa.org.uk/assessmentarrangements.

Tuilleadh fiosrachaidh

Tha na sgrìobhainnean reifreans a leanas a' toirt seachad fiosrachadh agus cùl-fhiosrachadh feumail:

- ◆ [Duilleag cuspair airson Nuadh-eòlas Nàiseanta 5](#)
- ◆ [Rèiteachaidhean measaidh](#)
- ◆ [Togail a' Churraicealaim 3–5](#)
- ◆ [Stiùireadh air cumhaichean measaidh airson obair-chùrsa](#)
- ◆ [Stiùireadh air Measadh](#)
- ◆ [Rannsachadh SQA a rinneadh o chionn ghoirid](#)
- ◆ [Measadh aig astar](#)
- ◆ [Leabhar-làimhe SCQF](#)
- ◆ [Ìre gach teisteanas a rèir Frèam-obrach Chreideasan is Theisteanasan na h-Alba \(SCQF\).](#)
- ◆ [Frèam-obrach Sgilean SQA: Sgilean Ionnsachaidh, Sgilean Beatha agus Sgilean Cosnaidh](#)

Pàipear-taice: notaichean taice a' chùrsa

Ro-ràdh

Chan eil na notaichean taice seo àithnteil. Bidh iad a' toirt comhairle agus stiùireadh do thidsearan is òraidichean mu dhòighean-obrach san tèid an cùrsa a libhrigeadh. Bu chòir an leughadh an co-bhonn ris an t-sònrachadh cùrsa seo agus pàipear nan ceistean agus/no obair-chùrsa.

A' leasachadh sgilean, eòlas is tuigse

Tha an earrann seo a' toirt seachad tuilleadh comhairle agus stiùiridh mu sgilean, eòlas is tuigse a dh'fhaodadh a bhith sa chùrsa. Bu chòir do thidsearan is òraidichean iomradh a thoirt air an t-sònrachadh cùrsa seo airson nan sgilean, eòlas is tuigse airson measadh a' chùrsa. Tha sùbailteachd nach beag aig luchd-dealbhaidh cùrsa gus co-theacsan ciallach a thaghadh a bhrosnaicheas agus a bheir dùbhlàn do na tagraichean aca, a' tabhann an dà chuid farsaingeachd agus doimhneachd.

Dòighean-obrach a thaobh ionnsachadh, teagasg agus measadh

Tha an cùrsa Nuadh-eòlas Nàiseanta 5 a' dèanamh sgrùdadh air taobhan de chomann-sòisealta an latha an-diugh. Tha cothroman ann air feadh a' chùrsa gus ionnsachadh ath-dhaingneachadh agus a dhoimhneachadh le bhith a' dèanamh cheanglaichean eadar taobhan de dh'eòlas is tuigse, a rèir nan cuspairean is cùisean àraid a thathar a' sgrùdadh.

Chan eilear a' moladh òrdugh teagaisg sam bith airson a' chùrsa seo. Ach bu chòir cothrom a bhith aig tagraichean air raon de chuspairean a sgrùdadh mus tagh iad ceist nuadh-eòlais airson na h-obrach sònraichte aca. Bu chòir gu bheil leasachadh sgilean na phàirt de dh'ionnsachadh is teagasg bhon fhìor thoiseach gus tagraichean a chuideachadh le an sgilean adhartachadh air feadh a' chùrsa.

Bidh tagraichean ag ionnsachadh nas fheàrr nuair a tha iad:

- ◆ a' tuigsinn gu soilleir na tha iad a' feuchainn ri ionnsachadh, agus na thathar a' sùileachadh bhupa
- ◆ a' faighinn ais-fhiosrachadh mu chàileachd na h-obrach aca agus na dh'fhaodas iad a dhèanamh airson a leasachadh
- ◆ a' faighinn comhairle air mar a ghabhas leasachaidhean a dhèanamh agus iad an sàs gu h-iomlan ann an co-dhùnaidhean air an ath cheum a dh'fheumar a ghabhail
- ◆ air fios fhaighinn air cò a b' urrainn an cuideachadh ma bhios feum aca air

Bu chòir do thidsearan is òraidichean:

- ◆ ionnsachadh neo-eisimeileach a bhrosnachadh agus taic a chur ris
- ◆ tagraichean a chuideachadh gus riathanasan a' chùrsa a thuigsinn le bhith a' co-roinn ionnsachadh agus/no slatan-tomhais measaidh
- ◆ ais-fhiosrachadh èifeachdach a libhrigeadh
- ◆ tagraichean a bhrosnachadh gus amasan ionnsachaidh a stèidheachadh dhaibh fhèin
- ◆ tagraichean a bhrosnachadh gus meudachd an eòlais a th' aca mar-thà a mheasadh
- ◆ fèin-luachadh agus luachadh chomhais a bhrosnachadh
- ◆ ceistean a chur gu h-èifeachdach, a' cleachdadh ceasnachadh àrd-ìreil mar a tha iomchaidh

Le bhith a' cleachdadh measadh airson adhbharan oideachaidh, faodar cuideachadh gus buileachadh àrdachadh le bhith:

- ◆ a' toirt seachad ais-fhiosrachadh
- ◆ a' toirt cunntas air adhartas
- ◆ a' comharrachadh neartan nan tagraichean agus raointean airson leasachadh

Ag ullachadh airson measadh cùrsa

Pàipear nan ceistean

Bu chòir gu bheil freagairtean do cheistean air eòlas is tuigse (ceistean KU) a bhith a' gabhail a-steach oidhirpean gus freagairtean a leudachadh le bhith a' cleachdadh eisimpleirean sònraichte bho 'fhìor shaoghal' an latha an-diugh. Bu chòir do thagraichean cumail ris an t-seòladh ann an ceistean KU a tha ag iarraidh orra 'dà dhòigh'/'trì adhbharan aig a' char as motha' a thoirt seachad agus dèanamh cinnteach gu bheil na freagairtean aca a' leantainn an stiùiridh sin. Bu chòir seachnadh bho bhith a' sgrìobhadh barrachd, oir chan fhaighear creideas ach bhon dà/trì phuingean as fheàrr ann am freagairt.

Bu chòir do thagraichean puingean a leasachadh gu h-iomlan sna freagairtean aca gus ceistean KU a mhìneachadh le bhith a' dèanamh oidhirp gus cruth air choreigin de mhion-sgrùdadh a thoirt seachad. Bidh seo a' dèanamh cinnteach gum bi puingean leasaichte sna freagairtean aca air an creideasachadh leis an uas-mheud de 4 comharran a tha ri fhaotainn airson puing shingilte leasaichte.

Bu chòir gu bheil freagairtean thagraichean do cheistean sgilean a' dèanamh coimeas eadar staitistigs, a' sealltainn atharrachaidhean thar ùine, a' sealltainn eadar-dhealachaidhean agus a' toirt seachad beachd a tha a' dèanamh measadh. Bu chòir do thagraichean briathrachas a chleachdadh leithid 'meudachadh/lùghdachadh cudromach' agus 'a' nochdadh cho-choltasan/diofaran' nuair a tha iad a' dèanamh mion-sgrùdadh air fiosrachadh.

Bu chòir gu bheil freagairtean thagraichean don cheist roghainn/sgilean co-dhùnaidh an-còmhnaidh a' cur an cèill gu soilleir dè an roghainn a thagh iad agus a bheil iad a' toirt taic do no a' cur an aghaidh beachd sònraichte. Bidh seo a' leigeil le tagraichean freagairt nas structaraichte a thoirt seachad. Bu chòir gu bheil tagraichean cuideachd a' tuigsinn riathanasan pàirt (iii) den cheist roghainn — 'mìnich carson nach do thagh thu an roghainn eile' — agus freagairt ri seo gu h-iomchaidh.

Bu chòir gu bheil freagairtean thagraichean do cheistean sgilean co-dhùnaidh a' dèanamh soilleir dè an co-dhùnadh le puingean-peileir ris a bheil iad a' dèiligeadh — faodaidh fo-chinn a bhith a' cuideachadh le seo agus fòcas a thoirt do fhreagairtean thagraichean. Airson làn chomharran fhaighinn, bu chòir gu bheil puingean gan leasachadh le bhith a' tighinn gu co-dhùnadh tùsail is lèirsinneach le taic bho bharrachd is aon phìos fianais air a tharraing an dara cuid bho dhà stòr no bho phàirtean eadar-dhealaichte den aon stòr.

Obair shònraichte

A' taghadh cùis no cuspair nuadh-eòlais a tha freagarrach

Feumaidh tagraichean cuspair a thaghadh a tha a' dèiligeadh gu soilleir ri cùis nuadh-eòlais bhuntainneach an latha an-diugh. Thathar a' comhairleachadh thagraichean nach bu chòir dhaibh cuspairean nuadh-eòlais a cho-mheasgachadh le obraichean sònraichte ann an cuspairean eile, air chor 's gum bi iad a' seachnadh cleachdadh fiosrachadh neo-bhuntainneach no eachdraidheil, m.e. cunntasan/tuairisgeulan de dh'eucoirean/eucoraich eachdraidheil; marbhadh tròcaire; còraichean bheathaichean; peanas-bàis; no coirbteachd ann an spòrs.

Duilleag rannsachaidh nuadh-eòlais

Bu chòir do thagraichean an duilleag rannsachaidh (dà dhuilleag shingilte A4) a chleachdadh airson fianais a thoirt seachad gu bheil iad air an rannsachadh fhèin a dhèanamh. Chan fhaod tagraichean a cleachdadh mar phlana. Chan fhaighear creideas sam bith airson lethbhreac dìreach a dhèanamh bho dhuilleagan rannsachaidh agus, far nach eilear air fianais rannsachaidh a chomharrachadh, chan urrainnear làn chomharran fhaighinn. Far a bheilear a' cleachdadh fianais rannsachaidh sam bith a tha 'còdaichte', bithear a' dèiligeadh rithe mar lethbhreacadh dìreach.

Modhan rannsachaidh

San earrainn 'modhan rannsachaidh' den obair shònraichte, bu chòir gu bheil tagraichean a' dèanamh measadh breithneachail air dà mhodh a chleachd iad fhad 's a bha iad a' dèanamh an rannsachaidh aca. Far a bheil freagairtean a' dèanamh bheachdan coitcheann mu mhodhan rannsachaidh, no far nach eil iad a' dèanamh iomradh sònraichte air rannsachadh an tagraiche fhèin, cha toirear seachad comharran sam bith.

Toraidhean

San earrainn 'toraidhean' den obair shònraichte, bu chòir do thagraichean eòlas mionaideach a nochdadh air a' chuspair a thagh iad. Faodaidh freagairtean thagraichean iomradh a thoirt air eòlas a fhuair iad tron rannsachadh agus a tha a' dol thar nan amasan aca. Cha bu chòir gum bi fiosrachadh a tha a' co-fhreagairt ri co-dhùnaidhean thagraichean mun chùis air a ghabhail a-steach san earrainn seo. Gus cothrom fhaighinn air an raon iomlan de chomharran a tha rim faotainn airson 'toraidhean', feumaidh freagairtean thagraichean co-dhiù aon cheangal dìreach a dhèanamh san earrainn seo ris na modhan rannsachaidh.

Co-dhùnaidhean

Far a bheil tagraichean air modh-obrach a chleachdadh far a bheil iad air beachd-bharail is amasan a chur air adhart, dh'fhaodadh iad dèiligeadh riutha sin ann an earrann nan co-dhùnaidhean san aithisg aca. Far a bheil tagraichean air suirbhidh a chur air dòigh, dh'fhaodadh iad co-dhùnaidhean mionaideach a dhèanamh le taic làidir bhon rannsachadh aca, agus faodar an cleachdadh san earrainn seo gus cothrom fhaighinn air an raon iomlan de chomharran. Far a bheil freagairtean ag ath-aithris fiosrachadh air an do rinneadh iomradh roimhe san earrainn 'toraidhean', chan fhaigh iad creideas sam bith.

A' leasachadh sgilean ionnsachaidh, sgilean beatha is sgilean cosnaidh

Bu chòir do luchd-planaidh a' chùrsa cothroman a chomharrachadh air feadh a' chùrsa airson tagraichean a bhith a' leasachadh sgilean ionnsachaidh, sgilean beatha agus sgilean cosnaidh.

Bu chòir gu bheil tagraichean mothachail air na sgilean a tha iad a' leasachadh agus faodaidh tidsearan is òraidichean comhairle a thoirt seachad mu chothroman gus an cleachdadh agus an leasachadh.

Chan eil SQA a' dèanamh measadh foirmeil air sgilean ionnsachaidh, sgilean beatha is sgilean cosnaidh.

Dh'fhaodadh gum bi cothroman ann cuideachd sgilean a bharrachd a leasachadh a rèir nan dòighean-obrach a thathar a' cleachdadh gus an cùrsa a libhrigeadh anns gach ionad. Tha seo airson tidsearan is òraidichean fa leth a riaghladh.

Tha comhairle a bharrachd air mar a dh'fhaodar sgilean ionnsachaidh, sgilean beatha is sgilean obrach a leasachadh ri fhaighinn gu h-ìosal.

1 Litearrachd

Tha nuadh-eòlas freagarrach airson sgilean litearrachd a leasachadh, gu h-àraidh leughadh is sgrìobhadh. Bu chòir gu bheil a' brosnachadh tagraichean a bhith a' leughadh cho farsaing 's a ghabhas agus a bhith a' dèanamh sgrìobhadh leudaichte far a bheil e iomchaidh gus adhartas a chomasachadh gu teisteanasan eile ann an nuadh-eòlas no ann an raointean co-cheangailte, agus ann an saoghal na h-obrach. Is dòcha gum faigh iad eòlas air sgilean èisteachd is labhairt ann an còmhraidhean is deasbadan sa chlas.

Sa chùrsa, tha cothrom aig tagraichean iomadh taobh de litearrachd a leasachadh. Mar eisimpleir, faodaidh iad caochladh theacsaichean a leughadh mun chuspair no cùis a tha iad a' sgrùdadh, a' gabhail a-steach raon de phàipearan-naidheachd ann an clò no ann an cruth eileagtronaigeach. Faodaidh iad iad sin a sgrùdadh còmhla ri rannsachadh acadaimigeach no aithisgean riaghaltais aig ìre fhreagarrach. Tha seo a' ciallachadh gu bheil iad comasach air beachdachadh air iomadh diofar sheòrsa de theacsa, agus air na buannachdan is cuingealachdan aca, a thaobh fiosrachadh a thoirt seachad a bhios gan cuideachadh gus an obair shònraichte aca a choileanadh.

Tha obair shònraichte Nuadh-eòlais Nàiseanta 5 cuideachd a' leigeil comas farsaing airson sgilean sgrìobhaidh a leasachadh. Faodaidh tagraichean cunntas is gearr-chunntas a thoirt seachad air an rannsachadh a rinn iad, measadh is luach a dhèanamh air diofar stòran, agus beachdan is barailean a chur an cèill a thuilleadh air meòrachadh pearsanta a dhèanamh air na dh'ionnsaich iad.

1.1 Leughadh

Bidh tagraichean ann an nuadh-eòlas a' leasachadh an sgilean litearrachd ann an dòighean cudromach le bhith a' leughadh:

- ◆ pàipearan-naidheachd (faodaidh seo cuideachd sgilean a leasachadh a thaobh cur taic ri is dol an aghaidh bheachdan le bhith a' cleachdadh fiosrachadh msaa)
- ◆ litreachas iomairtean, m.e. bileagan phàrtaidhean poilitigeach/buidhnean-strì, postairean, fiosrachadh air làraichean-lìn
- ◆ blogaichean
- ◆ leabhraichean-latha
- ◆ a' taghadh fiosrachadh buntainneach bho stòr

1.2 Sgrìobhadh

Bidh tagraichean ann an nuadh-eòlas a' leasachadh nan sgilean sgrìobhaidh aca sna dòighean a leanas:

- ◆ a' cruthachadh cheisteachan/suirbhidhean
- ◆ a' cruthachadh cheistean agallaimh
- ◆ a' sgrìobhadh litrichean gu riochdairean

- ◆ a' cruthachadh manifestothan phàrtaidhean poilitigeach, aithisgean mu eucoir ionadail, faidhlichean fiosrachaidh dùthchail, msaa
- ◆ a' leasachadh sgilean sgrìobhaidh notaichean le bhith a' taghadh, mar eisimpleir:
  - prìomh phuingeann fiosrachaidh bho làrach-lìn Pàrlamaid na RA no Pàrlamaid na h-Alba
  - fiosrachadh buntainneach bho raon de stòrasan mu eucoir is an lagh
  - prìomh phuingeann bho stuth lèir-chlaisteach mu chùis an t-saoghail
  - fiosrachadh bho làraichean-lìn no bho chriomagan bhidio/DVD a chunnacas sa chlas
- ◆ a' dreachdadh is ag ath-dhreachdadh gheàrr-chunntasan bho notaichean
- ◆ ag ullachadh notaichean airson pàirt a ghabhail ann an còmhradh is deasbad
- ◆ ag eagrachadh smuaintean le bhith a' dèanamh mapa bhun-bheachdan le fiosrachadh mionaideach airson adhbharan ath-sgrùdaidh
- ◆ a' dreachdadh is ag ath-dhreachdadh stuthan airson aithisg no aiste co-cheangailte ri cùis
- ◆ ag ath-leasachadh smuaintean le bhith a' sgrìobhadh lèirmheas den obair aca fhèin agus a' gabhail notaichean mu phlanaichean airson adhartas
- ◆ a' conaltradh gu làidir le bhith a' sgrìobhadh òraid air cuspair sònraichte a thèid a thaisbeanadh sa chlas

2 Àireamhachd

Tha sgilean àireamhachd gan leasachadh tro luachadh raon de stòran fiosrachaidh àireamhachail, staitistigeil is grafaigail nuair a thathar a' gabhail os làimh gnìomhan stèidhichte air stòran agus tro chothroman rannsachaidh.

Tha an dòigh sa bheilear a' làimhseachadh stòran ann an nuadh-eòlas a' toirt chothroman airson dèiligeadh ri raon de ghrafaichean, clàran is cairtean:

- ◆ Airson chùisean poilitigeach, tha mòran stòran de dhàta ann air taghaidhean o chionn ghoirid air am faodadh tagraichean cothrom fhaighinn, no a dh'fhaodar a thoirt dhaibh, mar phàirt de ghnìomh far am feum iad graf-dealbhach a dhèanamh asta.
- ◆ Airson chùisean sòisealta, dh'fhaodadh tagraichean suirbhidhean no ceisteachain a dhealbhadh agus a ghabhail os làimh mu bhochdainn no mu eucoir agus am fiosrachadh a thaisbeanadh ann an clàr no graf.
- ◆ Airson cumhachd an t-saoghail sam bith, tha dàta foirmeil staitistigeach ann a dh'fhaodas tagraichean a chleachdadh airson adhbharan rannsachaidh. Dh'fhaodadh tagraichean dàta a ghabhail agus atharrachadh gu cruth eile, m.e. fiosrachadh ann an cruth clàir airson staitistigs air slàinte agus air atharrachadh gu graf-cholbhan.
- ◆ Airson chùisean eadar-nàiseanta, faodaidh na Dùthchannan Aonaichte a bhith nan stòr feumail airson fiosrachadh staitistigeach. Dh'fhaodadh beagan fiosrachaidh a thoirt do thagraichean airson atharrachadh gu cruth sìmplidh gus a thaisbeanadh don chlas.
- ◆ Dh'fhaodadh tagraichean rannsachadh a dhèanamh air nì sònraichte, an dara cuid nan dithisean no ann am buidhnean beaga, gus ceist stòir a chruthachadh, a' leantainn iarrtasan pàipear nan ceistean, a dh'fheumadh a h-uile duine eile sa chlas a choileanadh, m.e. dh'fhaodadh buidhnean beaga fiosrachadh a rannsachadh air diofar chùisean shòisealta no eaconamach airson na dùthcha taghte aca.

- ◆ Bu chòir gu bheil tagraichean comasach air co-dhùnaidhean a tharraing stèidhichte air dàta/fiosrachadh agus comasach air beachdachadh air dè cho earbsach 's a tha an leithid de dh'fhianais.

Bu chòir do thidsearan is òraidichean stòran staitistigeach a chleachdadh gus gnìomhan freagarrach a chruthachadh a tha a' dèiligeadh ris an raon iomlan de cheistean nuadh-eòlais a tha stèidhichte air stòran.

2.3 Làimhseachadh fiosrachaidh

San sgrùdadh aca air cùisean poilitigeach, sòisealta is eadar-nàiseanta, tha tagraichean a' coinneachadh ri is a' cleachdadh raon farsaing de dh'fhiosrachadh àireamhachail, grafaigeach is dealbhach. Feumaidh iad dèiligeadh ri fiosrachadh staitistigeach ann an raon de chruthan, m.e. grafaichean-loidhne, clàran-cearcaill, grafaichean-cholbhan. Bu chòir dhaibh fiosrachadh a chleachdadh bho raon de stòran agus a bhith comasach air measadh a dhèanamh air an dàta seo le bhith a' cur taic ri agus a' dol an aghaidh diofar bheachdan, a' cur taic ri breithneachaidhean agus a' tarraing cho-dhùnaidhean.

Tha iomadh dòigh ann sam faodar na sgilean seo a leasachadh, m.e. a thaobh chùisean poilitigeach, dh'fhaodadh toraidhean bho ghrunn Thaghaidhean Coitcheann bho chionn ghoirid a thoirt do thagraichean ann an clàran no grafaichean-cholbhan. Dh'fhaodadh am fiosrachadh a bhith a' gabhail a-steach an ceudad de shuidheachain is de bhòtaichean a fhuair pàrtaidh poilitigeach, no an àireamh/ceudad de bhoireannaich no riochdairean bho mhion-bhuidhnean cinnidheach a fhuair a-steach.

Thathar an dùil gum biodh tagraichean a' ruighinn co-dhùnadh iomlan a thaobh:

- ◆ cothromachd ann an riochdachadh, m.e. pàrtaidhean poilitigeach a fhuair àireamh mhì-chuimseach de shuidheachain an coimeas ris an àireimh de bhòtaichean a fhuair iad
- ◆ fo-riochdachadh, m.e. dh'fhaodadh tagraichean na buidhnean a chomharrachadh nach d' fhuair àireamh de riochdairean a tha co-rèireach ris an àireimh dhiubh san RA gu h-iomlan
- ◆ gluasadan thar ùine, m.e. an àireamh de phàrtaidhean poilitigeach beaga — a bheil taic air a dhol am meud/an lughad? Dh'fhaodadh tagraichean an uair sin an gluasad comharraichte a chleachdadh airson rannsachadh a bharrachd a ghabhail os làimh agus sgrùdadh a dhèanamh air dè a dh'fhaodadh sin adhbhrachadh.

4 Comas-cosnaidh, iomairt agus saoranachd

4.6 Saoranachd

Le bhith a' sgrùdadh deamocrasaidh san RA agus ann an Alba agus, far a bheilear air taghadh sgrùdadh a dhèanamh air cumhachd an t-saoghail, an siostam poilitigeach aig dùthaich eile no aig an Aonadh Eòrpach, tha tagraichean a' leasachadh litearrachd phoilitigeach agus a' beachdachadh air prìomh bhun-bheachdan, leithid: com-pàirteachadh; riochdachadh; còraichean is dleasan; agus a' dèanamh co-dhùnaidhean ann an comann-sòisealta — uile glè chudromach do chuspairean saoranachd.

Faodaidh tagraichean an litearrachd phoilitigeach aca is na sgilean saoranachd aca a leasachadh sna dòighean a leanas:

- ◆ a' sgrìobhadh litir gu riochdaire ionadail no nàiseanta
- ◆ a' tadhal air riochdaire ionadail sa choinneimh fhosgailte aca no san oifis aca
- ◆ a' tadhal air seòmraichean na comhairle ionadail, Pàrlamaid na h-Alba no Pàrlamaid na RA
- ◆ a' toirt cuireadh do BhPA, BP, comhairliche ionadail no riochdaire bho aonadh-ciùird bruidhinn ris a' chlas — faodaidh tagraichean ceistean agallaimh ullachadh ro-làimh
- ◆ a' gabhail pàirt ann an deasbadaidh:
  - a' gabhail pàirt ann an taghaidhean tar-sgoile no sa chlas no gan stiùireadh
  - a' libhrigeadh òraidean, m.e. mar thagraiche ann an taghadh fuadain
  - ag obair mar phàirt de sgioba, m.e. mar phàrtaidh poilitigeach a' feuchainn ri bhith air a thaghadh

Le bhith a' sgrùdadh chùisean sòisealta, an dara cuid taobh a-staigh neo-ionannachd shòisealta no eucoir is an lagh, bidh tagraichean a' leasachadh tuigse air cùisean iomadachd is co-ionannachd.

Tha cùisean sòisealta agus a' bhuidhe aca air daoine fa leth agus air a' chomann-shòisealta a' tabhann chothroman beairteach do thagraichean a bhith a' beachdachadh is a' meòrachadh air an t-seasamh a th' aca fhèin a thaobh a' chomainn shòisealta agus an t-àite aca fhèin agus aig càch ann. Tha an raon sgrùdaidh seo cuideachd a' toirt cothrom do thagraichean a bhith a' daingneachadh an tuigse air an dòigh sa bheil an comann-shòisealta ag obrachadh agus na cùisean ris am faod iad coinneachadh san àm ri teachd.

Ge be air bith a' chùis eadar-nàiseanta a thathar a' teagasg, bu chòir gu bheil e comasach a bhith a' cur fòcas air còraichean taobh a-staigh na cùise sin. Bhiodh sgrìobhainnean leithid Glaodhach Coitcheann nan Còraichean Daonna agus Cùmhnant Còraichean na Cloinne bho na Dùthchannan Aonaichte glè fheumail airson cleachdadh an seo. Dh'fhaodadh liosta iomlan de Chòraichean na Cloinne a thoirt do thagraichean agus iarraidh orra comharrachadh cò na còraichean as cudromaiche, nam beachd-san, don chùis a bha iad a' rannsachadh. Dh'fhaodadh seo an uair sin a bhith mar bhunait airson barrachd còmhraidh, deasbaid no rannsachaidh sa chlas.

Dh'fhaodadh tagraichean coimhead aig dòighean sam faod daoine fa leth an guthan a thogail mu chùis no còmhstri eadar-nàiseanta. Tha an raon sgrùdaidh seo cuideachd a' toirt chothroman do thagraichean a bhith a' dèiligeadh ri cùisean eadar-eisimeileachd agus eadar-cheangaltas an t-saoghail. Dh'fhaodadh an sgoil sealltainn gu bheil a' com-pàirteachadh gu gnìomhach ann an cùisean cruinneil tro thaic airson charthannasan leasachaidh; com-pàirteachadh ann am pròiseactan àrainneachdail; no barrachd mothachaidh air an dreuchd a bhios buidhnean-strì na h-àrainneachd agus buidhnean-strì chòraichean a' cluiche. Le bhith a' sgrùdadh chùisean eadar-nàiseanta agus comainn-shòisealta eile, bidh tagraichean a' leasachadh sealladh nas fharsainge is nas doimhne air cùisean cudromach eadar-nàiseanta agus cuspairean beatha ann an dùthchannan eile

5 Sgilean smaoinichaidh

5.3 A' cur an gnìomh

5.4 A' dèanamh mion-sgrùdadh agus measadh

Tha tagraichean a' leasachadh an eòlais is tuigse air cùisean is tachartasan an latha an-diugh agus tha iad comasach an eòlas a chleachdadh ann an tachartasan is cùisean fìora. Tha an cùrsa a' brosnachadh tagraichean a bhith a' cuimhneachadh fiosrachadh, a' dèanamh mion-sgrùdadh air fiosrachadh bho stòran agus bho eòlas a chaidh a thogail, agus a' dèanamh measadh air diofar sheòrsaichean de dh'fhianais is beachdan. Bidh tagraichean a' nochdadh nan sgilean seo tro obair clas, gnìomhan air am measadh gu foirmeil agus measadh a' chùrsa.

Tha an cùrsa a' cur tagraichean an sàs ann an obair leudaichte gus mion-sgrùdadh agus measadh a dhèanamh air diofar stòran. Faodaidh pìos fiosrachaidh sam bith, no stòr, a bhith a' lìbhrigeadh stuth sgrùdaidh buntainneach, a rèir sgilean an tagraiche. Bu chòir do thidsearan is òraidichean am breithneachadh fhèin a chleachdadh gus na tagraichean as comasaiche a stiùireadh gu stòran a tha nas ioma-fhillte agus a dh'fhaodadh a bhith nas beartiche airson fiosrachadh.

Mar phàirt de mheasadh a' chùrsa airson na h-obrach sònraichte, feumaidh tagraichean planadh, eagrachadh is leasachadh notaichean air cuspair no cùis a thagh iad. Stèidhichte air an rannsachadh seo, feumaidh iad an uair sin luachadh breithneachail a sgrìobhadh air na dòighean rannsachaidh aca, na prìomh thoraidhean aca agus na co-dhùnaidhean gun tàinig iad ann an suidheachadh a tha fo smachd.

Fiosrachadh rianachd

Air fhoillseachadh: An t-Sultain 2024 (dreach 4.0)

Eachdraidh atharrachaidhean air an t-sònrachadh cùrsa

Dreach	Tuairisgeul air atharrachadh	Deit
2.0	Notaichean taice a' chùrsa air an cur ris mar phàipear-taice	An Lùnastal 2017
3.0	Peanas airson dearmad air Fiosrachadh Giullaichte a chur a-steach air a chur ris an earrann 'Fianais ri thional'	An t-luchar 2019
4.0	Peanas airson dearmad air Fiosrachadh Giullaichte a chur a-steach air a chur ris an earrann 'Fianais ri thional' An earrann 'Tuilleadh fiosrachaidh' air ath-ùrachadh. Atharrachaidhean ris na clàir gus an dèanamh ruigsinneach.	An t-Sultain 2024

Faodar an sònrachadh cùrsa seo ath-riochdachadh gu h-iomlan no ann am pàirt airson adhbharan foghlaim fhad 's nach eil prothaid sam bith a' tighinn bho ath-riochdachadh agus, ma thèid ath-riochdachadh ann am pàirt, gun tèid an stòr aithneachadh. Faodar lethbhric a bharrachd den t-sònrachadh cùrsa seo a luchdachadh a-nuas bho làrach-lìn SQA aig www.sqa.org.uk.

Thoir fa-near: tha comhairle ga thoirt dhut sealltainn ri làrach-lìn SQA gus dèanamh cinnteach gu bheil thu a' cleachdadh an dreach as ùire den t-sònrachadh cùrsa.